

REVUE TRIMESTRIELLE, driemaandelijks tijdschrift, gesticht te Brussel in 1854, geleid door Eugène van Bommel en in 1869 vervangen door *Revue de Belgique*.

Met dit tijdschrift wou Van Bommel een substantiële bijdrage leveren tot de totstandkoming van een nationale literatuur. Naar zijn oordeel moest België na 25 jaar onafhankelijkheid nog een eigen culturele identiteit verwerven. Hij vond dat de twee nationale culturen hierin een rol te spelen hadden: de Franstalige literatuur moest loskomen van de slaafse navolging van de Franse en de Vlaamse lite-

ratuur moest binnen België ruimere kansen krijgen. De *Revue trimestrielle* had gedurende haar hele bestaan een onverholen sympathie voor de V.B. en de Vlaamse letterkunde. Verder zou het tijdschrift ondanks zijn liberale inslag zich steeds onafhankelijk opstellen en vond het dat noch liberalen, noch katholieken de V.B. voldoende ondersteunden.

Als orgaan van een radicaal flamingantisme richtte *Revue trimestrielle* zich op politieke en sociale problemen. De voornaamste redacteuren (bijna allen leden van Vlamingen Vooruit, zoals Karel Buls, Charles de Coster, Jean B. Langlois, Charles Potvin en Alfons Willems) waren zeer actief op politiek terrein en weigerden dus de Vlaamse kwestie enkel als een taal- of een literaire kwestie te beschouwen. Het tijdschrift vertolkte vanaf de stichting van Vlamingen Vooruit in 1858 geregeld de standpunten van deze organisatie. Politieke en sociale aspecten van de Vlaamse problematiek primeerden: de V.B. werd beschouwd als een middel om politieke rechten te beschermen (zoals de stipte toepassing van de taalvrijheid) en om de economische toestand van Vlaanderen te verbeteren. Behalve deze fundamentele eisen meende de *Revue trimestrielle* dat de flaminganten een drukkingsgroep moesten vormen, die elk in de eigen kring de Vlaamse belangen moest verdedigen. Ze steunden zich ook op het bestaan, in België, van twee verschillende volksdelen om zich tegen de gecentraliseerde regering te verzetten; ze waren voorstanders van een administratieve decentralisatie, die, naar hun mening, de oplossing van de Vlaamse kwestie zou brengen. Dit alles maakte van de *Revue trimestrielle* een woordvoerder van een Vlaamsgezinde avant-garde. Met een brede lezerskring en in het Frans opgesteld (dus een publiek bereikend dat in het algemeen onverschillig tegenover de V.B. stond) is het blad de interessantste uitdrukking van het Brusselse flamingantisme in de jaren 1855-1860.

LITERATUUR: E. Gubin, *Bruxelles au XIXe siècle: berceau d'un flamingantisme démocratique* (1840-1873), 1979; – M. Bots, *Bibliografie van de liberale tijdschriften. Bibliographie des revues libérales. Revue Trimestrielle* (1854-1868), 1994.

ELIANE GUBIN* EN SAM VAN CLEMEN